

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ทักษะของผู้เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมในการดำเนินการสอบสวนของตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีของจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน พ.ต.ท.สุรเชษฐ์ โทบุญยานนท์

วิชาสาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกียรติแก้ว ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ประชิด ณ บางช้าง กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐ ชานนท์ กรรมการ
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบทัศนะของประชาชนผู้เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมต่อการบริการและการอำนวยความสะดวกความยุติธรรม รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมของตำรวจ และมีสมมติฐานว่าทัศนะการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมในการสอบสวนของตำรวจของประชาชน อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยส่วนบุคคลของตำรวจ ปัจจัยสิ่งแวดล้อม และปัจจัยด้านคุณวุฒิ ในการศึกษาอาศัยกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เป็นผู้เสียหาย ผู้กล่าวหา หรือ ผู้กล่าวโทษ และ กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา ที่มารับบริการ หรือรับการสอบสวนในสถานีตำรวจภูธรอำเภอ ดอยสะเก็ด อำเภอพร้าว และอำเภอเมือง เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีกลุ่มละ 87 และ 68 ราย ตามลำดับ รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาทั้งสิ้น 155 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา เป็นแบบสอบถาม อันประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติในการให้บริการของตำรวจ ทัศนคติในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของตำรวจ และใช้สถิติ ความถี่สะสม ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำการทดสอบด้วยค่าไคสแควร์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และจากการศึกษา พบว่า

ประชากรทั้งสองกลุ่ม จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เป็นส่วนใหญ่ และไม่เคยมารับบริการอื่นใดจากตำรวจมาก่อนหน้านี้ กลุ่มผู้เสียหาย มีทัศนคติหรือความพึงพอใจในการให้บริการของตำรวจในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ในขณะที่กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาในระดัณปานกลาง ส่วนองค์ประกอบในการมีทัศนคติต่อการให้บริการของตำรวจของประชากรทั้งสองกลุ่มขึ้นอยู่กับ ความเชื่อ ค่านิยม และการมีทัศนคติที่ต่ออาชีพตำรวจ แต่ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผู้เสียหาย เห็นว่ายังมีความยุ่งยากและซับซ้อน ในวิธีการแจ้งความ รวมถึงการใช้เอกสารประกอบการสอบสวนที่มาก เกินความจำเป็น ส่วนผู้ถูกกล่าวหาเห็นว่าการใช้เวลาสอบสวนค่อนข้างยืดเยื้อ เอกสารมากเกินความจำเป็น และความรู้สึกส่วนหนึ่งที่ว่าตำรวจชอบใช้อำนาจเกินขอบเขต มีผลทำให้ทัศนคติในภาพรวมลดลง

ในด้านการทัศนคติต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของตำรวจนั้น กลุ่มผู้เสียหายมีทัศนคติในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ในขณะที่กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาที่ทัศนคติในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้เสียหายมีความเชื่อว่าหากมีการครอบงำตำรวจโดยพ่อค้า ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นหรือผู้บังคับบัญชา จะมีผลทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมลดลง ในขณะที่กลุ่มผู้ถูกกล่าวหาเห็นว่าการวางตนเป็นกลางของตำรวจเหมาะสมดี แต่กลุ่มเดียวกันเห็นว่ายังมีข้อเสียคือการสอบสวนมิได้กระทำด้วยพนักงานสอบสวนคนเดียวกัน พยายามตั้งคำถามที่คล้อยตามทำให้เกิดความรู้สึกขัดแย้ง ในบางขณะว่าตำรวจพยายามใช้อำนาจหน้าที่ในทางทุจริต

สำหรับปัจจัยพื้นฐานของประชากรที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของตำรวจ พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของกลุ่มผู้เสียหายที่แตกต่างกัน จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ในขณะที่กลุ่มผู้เสียหายปัจจัยด้านอาชีพจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

Independent Study Attitudes of Offence Involved Persons towards
Justice in Police Investigation : A Case Study
of Chiang Mai Province

Author Police Lieutenant Colonel Surachet Thopunyanond

M.A. (Political Science) Politics and Government

Examining Committee

Assoc.Prof. Somsak	Keawkingkeo	Chairman
Assoc.Prof. Prachid	Na-Bangchang	Member
Assist.Prof. Nut	Chapanond	Member

ABSTRACT

This study has the objectives in learning about the attitudes of people who are involved in criminal cases towards police's performance in rendering service and justice. The main hypothesis is that the administering of justice by police depends on personal factors, on environment factors and on the other side factors.

The study's samples are drawn from the plaintiffs and the defendants who come to provincial police stations at Doi Saket, at Phrao and at Muang districts to receive either police services

or investigation. The total number of the two groups is 155 cases.

Data are collected by using questionnaires. The gathered data are analysed by using various statistical techniques such as percentage, standard deviations, chi-square, etc.

Most of the studied criminal cases are violations to personal properties. The plaintiffs have medium level of satisfaction towards police's services and reckon that the processes in notifying police are still complicated and lengthy. On the other side, the defendants also feel that investigations are lengthy and view that police use authority beyond suitable limit.

As for attitudes towards justice as administered by police, the plaintiffs believe that justice may be distorted by the influence of influential persons while the defendants reckon that police are impartial.

On the side of police officers, the effectiveness in rendering justice to people depends on the plaintiffs' levels of education, professions, and levels of income. On the side of the plaintiffs, difference in professions has the most impact on their views towards justice as administered by police.